

Dato: 16. maj 2024
Sagsbeh: Henning Mørk Jørgensen hmj@dn.dk +45 3119 3235

Danmarks Naturfredningsforening (DN) har følgende kommentarer til det fremsendte samlenotat vedr. **Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2000/60/EF om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger, direktiv 2006/118 om beskyttelse af grundvandet mod forurening og forringelse og direktiv 2008/105/EF om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken**

Kommissionens forslag har til formål at fastsætte nye kvalitetskrav for en række problematiske kemiske stoffer for at bekæmpe kemisk forurening af vand; sikre dynamiske og ajourførte oplysninger om vandets tilstand og skabe en mere fleksibel ramme for at adressere nye og eksisterende miljøfarlige forurenende stoffer, herunder for at EU kan reagere hurtigere over for nye risici. Disse formål opnås ved at ajourføre listerne over forurenende stoffer, der påvirker overfladevand og grundvand, at overvågningen forbedres og ved at sikre, at reglerne fremover kan tilpasses til den videnskabelige udvikling hurtigere og mere effektivt.

Af samlenotatet fremgår desuden at der foretages nødvendige justeringer i Vandrammedirektivet som en følge af de udvidede lister af miljøfarlige stoffer og deres grænseværdier, men også at 'kemisk tilstand' udvides til også at omfatte de nationalt udpegede 'vandområdespecifikke forurenende stoffer', som fremadrettet skal indgå i den kemiske tilstandsvurdering, hvor de i dag indgår i den økologiske tilstandsvurdering ligesom de også skal indgå i forpligtelsen til gradvist at reducere tilførslen af disse stoffer. Det bifalder DN.

Grundlæggende ser regeringen ud til at støtte det fremlagte forslag til revidering af stoflister og kvalitetskrav, hvilket DN finder positivt.

Det fremgår dog at DK ikke vil støtte følgende:

”Fastlæggelse af en samlet sum for alle pesticider i overfladevand og fastlæggelse af kvalitetskrav for individuelle ikke-relevante pesticidnedbrydningsprodukter samt sum af ikke-relevante pesticidnedbrydningsprodukter i grundvand er en vigtig del af forslaget. Regeringen er kritisk overfor forslaget om en samlet sum for alle pesticider i overfladevand. Giftigheden af pesticider over for vandorganismer er forskellige mellem de enkelte stoffer, og et miljøkvalitetskrav for summen af alle pesticider i overfladevand giver ikke videnskabelig mening. Regeringen vil derfor arbejde for, at en samlet sum tages ud af forslaget. Sekundært, at en samlet sum kun skal gælde for grupper af nært beslægtede pesticider med ensartet kemisk struktur og egenskaber.”

DN er enig i at en samlet sum for alle pesticider ikke giver videnskabelig mening, MEN en samlet sum for grupper af nært beslægtede pesticider med ensartet kemisk struktur og egenskaber giver absolut god mening og DN skal derfor kraftigt anbefale at DK ikke ser det

som sin opgave at gå mod ideen om en samlet sum generelt, men derimod arbejder specifikt for en række af sumværdier for netop beslægtede grupper af pesticider. Uden sådanne kan eksisterende skadelig brug af et stof nemt risikere at udskiftes med et andet ligeså skadeligt.

Det fremgår også at DK har betænkeligheder ved følgende:

”Skærpelse af visse kvalitetskrav, herunder for f.eks. tributyltin, kan få betydning for håndtering af opgravet sediment. Regeringen finder det vigtigt, at danske havne og sejlrender også fremadrettet kan fungere sikkert og effektivt, med respekt for vandmiljøet. Ved flytning af sediment sker der en midlertidig frigivelse af en mindre del af stofferne i sedimentet til vandsøjlen, men samlet set tilføres der ikke nye stofkoncentrationer. Det vil derfor være nyttigt, hvis der introduceres fleksibilitet i situationer, hvor der kun flyttes rundt på sediment, som indeholder forurening fra ophørte aktiviteter i form af allestedsværende stoffer, som f.eks. tributyltin.”

DN finder ovenstående ræsonnement forkert. Flytning af sediment fører ofte til at stoffer, som ligger uaktive i dybere sedimenter, nu introduceres og bliver biologisk aktive i vandsøjlen eller øvre sedimentlag og hermed kan den føre til koncentrationsstigninger i vand, aktive sedimentlag og biota. Sandt nok er de samlede mængder i havmiljøet ikke ændret ved en flytning, men koncentrationerne og tilgængeligheden har ændret sig. Derfor holder den danske argumentation ikke fagligt og DK bør derfor ikke støtte den nævnte fleksibilitet eftersom det indebærer risiko for forringede forhold og kemisk tilstand for havnaturen.

Det fremgår imidlertid ikke af samlenotatet, at en række lande har arbejdet på at benytte lejligheden ved denne direktivbundne revision af listerne over prioriterede miljøfarlige stoffer og deres grænseværdier, til at ændre på vandrammedirektivet med det formål at komme uden om EU domstolens afgørelser vedr. fortolkningen af direktivets forringelsesbestemmelser.

Det sker med udgangspunkt i et non-paper rundsendt af NL med støtte fra Tyskland, Danmark, Finland og Luxemburg tidligere i februar 2024, hvori der argumenteres med at domstolens fortolkning står i vejen for nye projekter.

Det forlyder at det belgiske formandskab agter at inddrage non-paperet i den aktuelle revision selvom det ingenlunde er en del af opdraget for revisionen og såvel det seneste som tidligere fitness check af vandrammedirektivet netop har foreslået at det er fuldt ud fit for purpose.

DN finder det stærkt bekymrende at DK er med i et sådant initiativ til at svække de grundlæggende bestemmelser i vandrammedirektivet og det er med stor undren at det ikke fremgår af samlenotatet såfremt ovennævnte er en del af den pakke regeringen skal forholde sig til.

Yderligere forlyder det at det kompromisforslag som samlenotatet retter sig imod også indeholder forslag om at de ny prioriterede stoffer først skal opnå deres kvalitetskrav i 2039 med mulighed for at udsætte yderligere to planperioder, altså til 2051.

Såfremt det er tilfældet finder DN det særdeles underligt at det forhold ikke omtales i samlenotatet og DN skal på det kraftigste advare mod at tilslutte sig en sådan udsættelse af indlysende helt nødvendige forbedringer af vandmiljøet.

Ët er at DK ikke har taget indsatsen mod miljøfarlige stoffer alvorligt før her ved indgangen til vandområdeplan 2021-27, men forsøg på underminering af de fælleseuropæiske beslutninger i vandrammedirektivet og kravet om at have iværksat alle de nødvendige indsatser for at nå god økologisk og kemisk tilstand senest 2027 er helt og aldeles uacceptabelt.

DN er bekendt med at de permanente repræsentationer i Brussel i morgen forventeligt modtager en opfordring fra de europæiske NGO-sammenslutninger til ikke at bevæge sig i retning af en sådan underminering af Vandrammedirektivet.

På vegne af Danmarks Naturfredningsforening

Henning Mørk Jørgensen
Havbiolog og vandpolitisk rådgiver i DN
31193235
hmj@dn.dk